

■ Неасабісты суб'ектыў

«Добрага дня Вам!»

Грамадскі інстытут пад назвай «суседзі» хутка спыніць сваё існаванне?

УЧОРА ўвечары ў пад'ездзе нашага дома, там, дзе таварыства ўласнікаў размяшчае самыя важныя аб'явы, з'явілася вось гэта пісьмо. Напісана на вучнёўскім аркушы ў клеткавую акуратную каліграфічным почыркам, яно прыцягнула позірк ад самых дзвярэй... «Паважаныя жыльцы! Учора на мой прыдчынены балкон заляцеў, маць яго, АКУРАК! Убачыла я гэта толькі вечарам, вярнуўшыся з працы. Ляжыць сабе спакойненька, дыван мне прапаліў. Не трэба апісваць, што магло адбыцца... Грошы, каб купіць цыгарэты, у вас ёсць, дык купіце сабе попельніцу або напішыце нумар кватэры, я зайду і падару яе вам. Не кідайце акуркі з балкона!!! Сыходзячы з дому, хочацца вярнуцца ў тую самую кватэру, а не ў тое, што ад яе можа застацца, «дзякуючы» такім бездаказным людзям, як вы. Дзякуй! Добрага дня Вам!...» Як доказ скотчам да аркуша быў прыклеены той самы акурак ад тонкай «дамскай» цыгарэты...

Людзі ішлі, спыняліся, асуджальна хістлі галовамі, выказвалі спачуванне той жанчыне з васьмага паверха, разважалі паміж сабой, якія сапраўды бездаказныя ёсць у нашым доме таварышы. Не выключана, што сярод асабліва заўзятых крытыкаў быў і той, хто за два дні да гэтага той акурак шпурнуў уніз. Ніхто ўсё роўна не даведаецца. Як і аўтарка гэтага прачулага пісьма для амаль усіх (за выключэннем аднаго-двух чалавек ды, можа, яшчэ дворнічыкі Паліны) засталася для астатніх суседзяў па доме невядомай...

РЭШТЫ, «суседзі» — гэта я занадта... Суседзі — гэта людзі, з якімі не толькі жывеш побач і вітаешся пры сустрэчы. Гэта тыя, да каго бяжыш і з бядой і з радасцю, у каго можна пацьвіць усё, што трэба, — ад солі да падушкі, з кім сустракаеш святы і дапамагаеш (ці сам атрымліваеш дапамогу) у самым страшным горы. Прынамсі, так

было спрадвеку, так закладзена ў нашай гэннай (вясковай, па сутнасці сваёй) памяці. Канешне, не заўсёды суседзі жывуць мірна, кожны, хто родам з вёскі, можа прыгадаць сваіх зямлячак, якія не мірыліся з-за пядзі зямлі або з-за таго, што куры адной павыграбала грады ў другой. Якія яны пракланы адна на адну сыпалі, як артыстычна сварыліся — заслухацца можна было! Але нават у гэтых сварках не было абьякавасці і раўнадушша, ды і мірыліся цёткі хутка (дакладней, «мірыла» іх вяселле ці, не дай Бог, пахаванне: і туды, і туды пасудеску грэх было не прыйсці, і ўсякая варожасць забывалася).

У гарадскіх дамах, асабліва «высотках», дзе нават лесвіцы агульнай няма — толькі пажарная, па якой ніхто не ходзіць, — усё інакш. Нават пасля амаль дванаццаці гадоў, што жывём у доме, ведаем адно аднаго толькі ў твар, і то не ўсіх. З кімсьці вітаемся, перакідаемся парай ветлівых слоў — тут ужо справа абсалютна суб'ектыўнай сімптаты ці наадварот. Але мы не суседзі (не тыя, хто, згодна з этымалогіяй гэтага агульнаславянскага слова, «сядзіць побач» — значыць, жыве, грунтоўна, аднойчы і назаўсёды), мы, у лепшым выпадку, — сужыхары. Якім абсалютна аднаго аднаго ніякай справы, якія не знаходзяцца адзін ад аднаго ў нейкай залежнасці (ці думаюць, што не знаходзяцца, да таго часу, пакуль кінуты з верхняга паверха акурак не падпаліць дыван на балконе). Якія ў вялізным «вулі» жывуць абсалютна адасолена ад іншых і плаваюць на інтарэсы іншых хачелі. У нас у доме запіраюцца знутры калідоры, у якіх знаходзяцца дзверы ўласна ў кватэру, і калі цябе, напрыклад, заліваюць зверху, ты не можаш падняцца і пазваніць — даводзіцца спускацца і званіць з ганка ў дамафон, і не факт, што цябе будучы слухаць. Таму падобныя запіскі, адра-

саваныя невядома каму, з'яўляюцца ў пад'ездзе з зайздроснай перыядычнасцю: то ўшчуваюць аматараў караоке, якія не давалі спаць усю ноч, то невядомых гаспадароў невядомага сабакі, які вые на досвітку, то рупліўцаў ранняга рамонту, якія ўключаюць балгарку ў пяць гадзін. Сужыхары ходзяць міма, чытаюць, думаючы (ці робячы выгляд), што гэта не пра іх. Чужыя абьякавыя людзі пад адным дахам... Гэта для іх — для нас — страхавыя кампаніі прапаваюць новы від страхавання, ён так і называецца: «Ад суседзяў».

У вёсцы не лепш. Прыезджыя гараджане, якія купляюць хаты ці ўчасткі, прывозяць з сабой ужо гэту, «сужыхарскую» філасофію. Яны не збіраюцца станавіцца суседзямі, ім усё роўна, хто жыве побач. Не кажу пра ўсіх, канешне, але мне пашанцавала менавіта з такім досведам. Цэлае лета новы гаспадар участка, што каля нашага дома, паліць высечанае лам'ё. Ці вецер ёсць, ці няма — яму ўсё роўна. Спрабавалі паўшчуваць — адказ адзін: у мяне выхадны, таму раблю і рабіць буду. Цяпер маўчым, глытаем дым, як і астатнія суседзі. Бабулі лічаць, што той чалавек малады і не здагадваецца, што на вёсцы так не робяць: ці мала якая іскра пад страху заляціць, ды і як людзям на агародзе працаваць? Што ён пажыве тут, «абаб'ецца» і ўсё зразумее. Не хачу іх пераконваць у іншым, бо не павераць, але, сама ўжо гараджанка са стажам, ведаю, што адзінай управай на гэтага «жраца агню» быў бы званок у службу «101» і, як непазбежны вынік, — унушальны штраф за распальванне вогнішча блізка ад жылых пабудов...

Чаму я так і не зрабіла? Хочацца па-людска, па-суседску. Трэба ўсё-ткі на выхадныя падысці, папытацца, як яго завуць...

Алена ЛЯЎКОВІЧ. alena@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.29	21.02	15.33
Віцебск —	5.11	20.57	15.46
Магілёў —	5.19	20.52	15.33
Гомель —	5.21	20.42	15.21
Гродна —	5.45	21.16	15.31
Брэст —	5.51	21.10	15.19

Месяц

Поўня 7 жніўня.
Месяц у сузор'і Казярога.

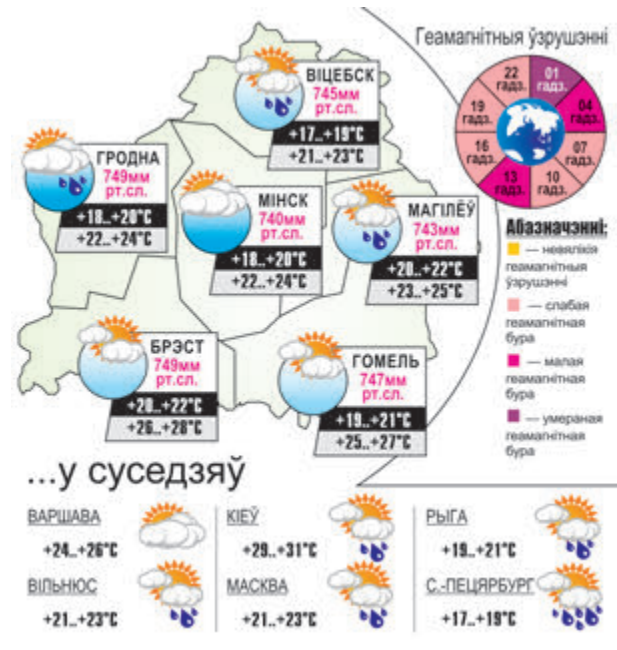
Імяніны

Пр. Марыі, Магдаліны, Аляксея, Карнілы, Міхаіла, Фокі.
К. Дамініка, Пратаза, Яна.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

4 ЖНІЎНЯ

1668 год — дзень нараджэння шампанскага. З'яўляючыся эканомам пры аб'екце Агівільер, размешчаным у самым цэнтры Шампані, манах-бенедыктынец П'ер Перыньён загадваў харчовымі запасамі і склепам, а ў вольны час займаўся эксперыментамі па вытворчасці розных вінаў. І вось 4 жніўня 1668 года айцец Перыньён прадставіў здзіўленай браці незвычайны напой: серабрыстыя бурбалкі падымаліся з дна кувалы, празрыстая пена іскрылася, нібы жывая. Гэта пеністае віно стала прабацькам сучаснага шампанскага, 4 жніўня — днём нараджэння гэтага напою, а імя Перыньён пасля — марка французскага шампанскага прэміум-класа. Дарэчы, П'ер Перыньён не толькі першым вырабіў шампанскае, але таксама прапанаваў замест звычайнай у той час затычкі з прамасленай палкі ўжываць корак, які выкарыстоўваецца і па сёння.

1912 год — нарадзіўся Рауль Валенберг (1912—1947), шведскі дыпламат, вядомы сваёй дзейнасцю па выратаванні венгерскіх яўрэяў у гады Другой сусветнай вайны.

1915 год — пасля паражэння на франтах Першай сусветнай вайны часткі расійскай арміі пакінулі тэрыторыю Польшчы. Завяршылася амаль стагадовае панаванне расійскага прастола ў Варшаве і Каралеўстве

Польскім. 5 жніўня Варшава была акупавана нямецкімі войскамі.

1922 год — 95 гадоў таму быў створаны Цэнтральны архіў БССР (першы загадчык архіва — З. Х. Жылуновіч).

1945 год — у вёсцы Вязынка Маладзечанскага раёна ў доме, дзе нарадзіўся Янка Купала, заснаваны філіял Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы «Вязынка». Заснаваны згодна з пастановай ЦК КП(б)Б і СНК БССР «Аб увекавечанні памяці народнага паэта Беларусі Янкі Купалы». Адкрыты для наведвальнікаў 20 чэрвеня 1948 года. З 1972 г. уваходзіць у Купалаўскі мемарыяльны запаведнік «Вязынка». Размяшчаецца ў доме, дзе нарадзіўся Я. Купала. Экспазіцыя складаецца з мемарыяльнай і гісторыка-літаратурнай частак.

1947 год — нарадзіўся (вёска Велікарыта Маладзечанскага раёна) Мікола Селяшчук, беларускі мастак. Працаваў як жывапісец, графік. Майстар эсклібрыса. Сярод работ: «Хроніка аднаго вечара», «Канец сезона туманоў», «Наведванне сядзібы Агінскага ў Залессі» і інш. Аформіў кнігі Я. Янішчыц, Я. Сіпакова, З. Бядулі, Я. Коласа. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1992). Трагічна загінуў у 1996 годзе.

Было сказана

Якуб КОЛАС, народны паэт Беларусі:

«Эх ты, жыццё, жыццё людское!
Няма табе, няма спакою:
Ты — суматоха, вір бурлівы,
У табе загіне баязлівы».

УСМІХНЕМСЯ

Хлопец пахудзеў на 15 кілаграмаў за 100 дзён, пры гэтым харчаваўся толькі марозівам і алкаголем.

Здаецца, я знайшла ідэальную дыету.

— Ты колькі штангу выжымаеш лежачы?

— Кілаграмаў дзвесце.

— Ну нічога ты даеш, а па табе не скажаш.

— Ага, дык гэта ў суме. За тыдзень.

Жонка сказала, што на вячэру мяне чакае нейкі кулінарны сюрпрыз, зроблены яе ўласнымі рукамі. Таму, на ўсялякі выпадак, купіў пачак пельменяў.

Сын кажа бацьку: — Тата, я цябе віншую! Памятаеш, ты абяцаў мне сто

баксаў за тое, што я перайду ў пяты клас? Дык вось, ты зэканоміў.

Як кажа мой дзядуля, калі маю бабулю нешта раз'юшвае, яна п'е сардэчнік на спірце. А раз'юшвае яе тое, што мой дзядуля п'е спірт без сардэчніка.

